

CZU 351.77:628.1/.2(478)

DOI 10.5281/zenodo.5011339

MODELE INSTITUȚIONALE DE REGIONALIZARE A SERVICIULUI DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI DE CANALIZARE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Liliana BELECCIU,
doctor în drept, conferențiar universitar

Regionalizarea serviciului de alimentare cu apă și canalizare va conduce la depășirea fragmentării actuale din sector, la îmbunătățirea eficienței infrastructurii și serviciilor locale de apă și canalizare, a calității și a costurilor accesibile, la atragerea investițiilor, la dezvoltarea armonioasă a comunităților locale pe termen lung.

Cuvinte-cheie: serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, regionalizare, contract de delegare a gestiunii serviciului.

INSTITUTIONAL MODELS FOR REGIONALIZATION OF WATER SUPPLY AND SEWERAGE SERVICE IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Liliana BELECCIU,
PhD, associate professor

The regionalization of the water supply and sewerage service will lead to overcoming the current fragmentation of the sector, improving the efficiency of local water and sewerage infrastructure and services, quality and affordable costs, attracting investment, harmonious long-term development of local communities.

Keywords: public service of water supply and sewerage, regionalization, service contract.

Introducere. Sectorul alimentării cu apă și canalizare din Republica Moldova a suferit transformări în ultimele decenii, uneori cu impact negativ asupra calității vieții și sănătății utilizatorilor. Politica de redresare națională a acestui sector, adoptată de Ministerul Mediului, constă în regionalizarea serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare, care sunt fragmentate și dispersate în prezent.

Rezultate obținute și discuții. Regionalizarea este o bună soluție pentru îmbunătățirea și eficientizarea serviciilor de apă și canalizare, doar dacă, aceasta va fi înțeleasă și reglementată juridic corespunzător practicii europene, iar administrația publică locală va ști să aplice corect instrumentele moderne de gestionare a serviciilor publice de interes local.

Politica națională de dezvoltare a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare

Regionalizarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare în Republica Moldova este o

Introduction. The water supply and sewerage sector in the Republic of Moldova has undergone changes in recent decades, sometimes with a negative impact on the quality of life and health of users. The national recovery policy of this sector, adopted by the Ministry of Environment, consists in the regionalization of public water supply and sewerage services, which are currently fragmented and dispersed.

Results and discussion. Regionalization is a good solution for improving and streamlining water and sewerage services, only if it is understood and legally regulated in accordance with European practice, and the local public administration will know how to correctly apply the modern tools of management of local public services.

National policy for the development of water supply and sewerage services

The regionalization of the water supply and sewerage service in the Republic of Moldova is a topical and much-discussed issue, representing

problemă de actualitate și viu discutată, reprezentând politica națională de dezvoltare a sectorului, instituită prin Strategia de alimentare cu apă și sanitație.

Sectorul alimentării cu apă și canalizare din Republica Moldova a suferit transformări în ultimele decenii (6), uneori cu impact negativ asupra calității vieții și sănătății utilizatorilor. Motiv pentru care se impune o politică de redresare națională a acestui sector prin preluarea bunelor practici europene.

Procesul de regionalizare constă în concentrarea serviciilor furnizate către un grup de municipii/ orașe într-o anumită zonă geografică definită de un bazin hidrografic sau/și de limite administrative (municipii, orașe, comune, raioane) (8, p. 6).

Pentru operatorii (prestatorii) de servicii de alimentare cu apă și de canalizare, regionalizarea înseamnă reorganizarea a doi sau mai mulți operatori locali – de obicei municipali – într-un singur operator regional. Consiliile locale respective nu vor mai deține fiecare câte un singur operator, care operează la nivelul respectivei unități administrativ-teritoriale, ci vor participa la o societate comercială cu statut de operator regional care va deservi un număr de orașe și comunități participante (8, p. 3). În acest caz, în loc de câțiva operatori (agenți economici) cu afaceri mici va funcționa unul singur care va deservi toate comunitățile asociate.

Drept finalitate se urmărește scopul de a concentra managementul serviciului respectiv, astfel încât 3-5 operatori economici mari să poată asigura prestarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, la nivelul standardelor de calitate și prețuri accesibile, pentru întreaga populație din Republica Moldova.

Menționăm că, în prezent, aproximativ 38 de operatori economici furnizează/ prestează serviciul de alimentare cu apă și de canalizare în mediul urban, organizați din punct de vedere juridic în societăți pe acțiuni (cu capital social public) („Apă-canal Chișinău” S.A., „Servicii comunale Florești” S.A., „Apă-canal Leova” S.A., „Apă-Termo Ceadâr-Lunga” S.A., „Regia Apă-canal Orhei” S.A., „Regia Apă-canal Soroca” S.A., „Amen-Ver

the national development policy of the sector, established by the Water Supply and Sanitation Strategy.

The water supply and sewerage sector in the Republic of Moldova has undergone changes in recent decades (6), sometimes with a negative impact on the quality of life and health of users. This is why a policy of national recovery of this sector is required by applying good European practices.

The regionalization process consists in concentrating the services provided to a group of municipalities / cities in a certain geographical area defined by a river basin and / or administrative boundaries (municipalities, cities, communes, districts).(8, p. 6).

For operators (providers) of water supply and sewerage services, regionalization means reorganization of two or more local operators - usually municipal - into a single regional operator. The respective local councils will no longer have a single operator, which operates at the level of the respective administrative-territorial unit, but will participate in a company with the status of regional operator that will serve a number of participating cities and communities. (8, p. 3). In this case, instead of a few operators (economic agents) with small businesses, there will be only one that will serve all the associated communities.

As finality, the aim is to concentrate the management of the respective service, so that 3-5 large economic operators can ensure the provision of water supply and sewerage service, at the level of quality standards and affordable prices, for the entire population of the Republic of Moldova.

We mention that, at present, approximately 38 economic operators provide the water supply and sewerage service in the urban environment, organized from a legal point of view in joint stock companies (with public share capital) (“Apa-canal Chisinau” JSC, “Communal services Floresti” JSC, “Apa-canal Leova” JSC, “Apa-Termo Ceadir-Lunga” JSC, “Regia Apa-canal Orhei” JSC, “Regia Apa-canal Soroca” JSC, “Amen-Ver Hincesti” JSC) or, municipal enterprises. In rural areas, this service is provided either by local pub-

Hâncești” S.A.) sau, întreprinderi municipale. În mediul rural, acest serviciu este asigurat, fie de autoritățile publice locale, în regim de gestiune directă, fie de întreprinderi individuale, societăți cu răspundere limitată sau asociațiile consumatorilor de apă, în regim de gestiune delegată.

Realizarea cu succes a procesului de regionalizare, va conduce, cu siguranță, la depășirea fragmentării actuale din sector, îmbunătățirea eficienței infrastructurii și serviciilor locale de apă și canalizare, a calității și a costurilor accesibile, atragerea investițiilor, dezvoltarea strategiei de dezvoltare armonioasă a comunităților locale pe termen lung etc.

Modelul instituțional de regionalizare a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare aplicat în cadrul proiectului „Programul de Dezvoltare a Companiilor de Aprovizionare cu Apă și Canalizare”

Proiectul „Programul de Dezvoltare a Companiilor de Aprovizionare cu Apă și Canalizare”, finanțat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare („BERD”), Banca Europeană de Investiții (BEI) și Facilitatea de investiții pentru vecinătate (FIV) (3), a fost primul proiect național de regionalizare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare în aria unităților administrativ-teritoriale participante.

Scopul proiectului îl constituie dezvoltarea serviciilor publice de alimentare cu apă potabilă din orașele Florești, Soroca, Orhei, Hâncești, Leova, Ceadâr-Lunga și altor 31 de localități, din aceste 6 raioane, care se angajează: (1) să ajusteze tarifele și să asigure rentabilitatea întreprinderilor de aprovizionare cu apă pentru a îmbunătăți randamentul lor financiar și operațional, precum și viabilitatea lor financiară în general, și (2) să regionalizeze activitatea întreprinderilor menționate prin extinderea operațiunilor acestora în localitățile vecine selectate (devenind astfel Companii Regionale).

Altfel spus, întreprinderile care furnizau/prestau serviciul de alimentare cu apă și de canalizare în orașele Florești, Soroca, Orhei, Hâncești, Leova și Ceadâr-Lunga urmau să-și extindă aria de activitate către unitățile administrativ-teritori-

lic authorities, under direct management, or by individual enterprises, limited liability companies or water consumers’ associations, under delegated management.

The successful completion of the regionalization process will certainly lead to overcoming the current fragmentation of the sector, improving the efficiency of local water and sewerage infrastructure and services, quality and affordable costs, attracting investment, developing the strategy of harmonious long-term development of local communities etc.

The institutional model of regionalization of water supply and sewerage services applied within the project “Development Program of Water Supply and Sewerage Companies”

The project “Development Program of Water Supply and Sewerage Companies”, funded by the European Bank for Reconstruction and Development (“EBRD”), the European Investment Bank (EIB) and the Neighbourhood Investment Facility (NIF) (3), was the first national project to regionalize the water supply and sewerage service in the area of the participating administrative-territorial units.

The aim of the project is the development of public drinking water supply services in the cities of Florești, Soroca, Orhei, Hincești, Leova, Ceadar-Lunga and 31 other localities, in these 6 districts, which undertake: (1) to adjust tariffs and to ensure the profitability of water supply undertakings in order to improve their financial and operational efficiency, as well as their overall financial viability, and (2) to regionalize the activity of said undertakings by expanding their operations to selected neighbouring localities (thus becoming Regional Companies).

In other words, the enterprises that provided the water supply and sewerage service in the cities of Florești, Soroca, Orhei, Hincești, Leova and Ceadar-Lunga were to expand their area of activity to the administrative-territorial units adjacent to the city, thus becoming regional and economically viable companies.

Achieving this goal was possible only by

ale adiacente orașului, devenind astfel companii regionale și viabile din punct de vedere economic.

Realizarea acestui obiectiv era posibilă doar prin identificarea unui model instituțional de regionalizare, care să poată fi aplicat din punctul de vedere al legislației în vigoare. Menționăm că la momentul demarării proiectului, anul 2010, politica de regionalizare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare abia se contura, fără a avea o consacrare legală în legislația Republicii Moldova. Motiv pentru care trebuia identificat un model instituțional replicat la nivelul Uniunii Europene, dar care să poată fi aplicat la noi în țară.

Modelul instituțional propus pentru regionalizarea serviciilor în cadrul acestui proiect se realizează prin intermediul a două elemente instituționale:

Operatorul Regional, o societate comercială către care este delegat managementul serviciilor de apă și de canalizare.

Contractul de delegare a gestiunii serviciilor. Unitățile administrativ-teritoriale delegă gestiunea serviciilor lor de alimentare cu apă și de canalizare către operatorul regional printr-un contract unic de delegare a gestiunii.

Cu referință la operatorul regional, menționăm că este o societate comercială cu capital social integral al uneia sau mai multor unități administrativ-teritoriale, care asigură furnizarea/ prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare pe raza de competență a mai multor unități administrativ-teritoriale, inclusiv administrarea și exploatarea sistemelor aferente acestui serviciu public.

Pornind de la faptul că serviciul de alimentare cu apă și de canalizare în orașe se furniza/ presta de întreprinderi municipale, s-a decis reorganizarea acestora în societăți pe acțiuni. În urma unui proces lung, care a ridicat o multitudine de întrebări și probleme, care nu-și aveau reflectare în legislația în vigoare, au luat naștere companiile care urmau să opereze în localitățile participante la proiect.

Operatorul regional este responsabil pentru furnizarea/ prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale care i-au dele-

identifying an institutional model of regionalization, which could be applied from the point of view of the legislation in force. We mention that at the start of the project, in 2010, the policy of regionalization of the water supply and sewerage service was barely outlined, without having a legal consecration in the legislation of the Republic of Moldova. For this reason, it was necessary to identify an institutional model replicated at the level of the European Union, but which could be applied in our country.

The institutional model proposed for the regionalization of services within this project is achieved through two institutional elements:

The Regional Operator, a commercial company to which the management of water and sewerage services is delegated.

Service management delegation agreement
The administrative-territorial units delegate the management of their water supply and sewerage services to the regional operator through a single management delegation agreement.

With reference to the regional operator, we mention that it is a company with full share capital of one or more administrative-territorial units, which ensures the provision of the public water supply and sewerage service within the area of competence of several administrative-territorial units, including the administration and operation of the systems related to this public service.

Starting from the fact that the water supply and sewerage service in cities is provided by municipal enterprises, it was decided to reorganize them into joint stock companies. Following a long process, which raised a multitude of questions and problems, which were not reflected in the legislation in force, the companies, which were to operate in the localities participating in the project were born.

The regional operator is responsible for the provision of the public water supply and sewerage service on the territory of the administrative-territorial units that delegated the management of the service, as well as the administration, operation, maintenance, renewal and extension, where appropriate, of all fixed assets (systems) that are the subject of the agreement. The most important

gat gestiunea serviciului, precum și administrarea, operarea, întreținerea, reînnoirea și extinderea, acolo unde este cazul, a tuturor mijloacelor fixe (sistemelor) ce fac obiectul contractului. Cel mai important risc asumat de operatorul regional fiind neplata serviciilor furnizate de către clienți, conform prevederilor contractuale.

Cel de-al doilea element instituțional – contractul de delegare a gestiunii serviciilor, este un act juridic, care stabilește obligațiile și drepturile specifice ale unităților administrativ-teritoriale și operatorului regional, cu privire la gestiunea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, derularea programelor de investiții și obținerea unor niveluri de performanță a serviciilor delegate.

Ulterior momentului creării operatorului nou, unitățile administrativ-teritoriale participante au delegat gestiunea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare pe o perioadă de 25 de ani, prin contract de delegare a gestiunii serviciilor.

Prin contractul de delegare a gestiunii, unitățile administrativ-teritoriale au transmis operatorilor: a) dreptul exclusiv de a furniza/presta serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare în cadrul ariei de competență teritorială a autorității delegante; b) dreptul exclusiv de a exploata, întreține și administra bunurile delegate, precum și investițiile privind reabilitarea bunurilor existente și cu extinderea ariei delegării.

Într-o perioadă scurtă de timp, companiile s-au dezvoltat, au devenit viabile, ajungând să furnizeze/presteze servicii de alimentare cu apă și de canalizare și altor unități administrativ-teritoriale (spre exemplu, societatea pe acțiuni „Servicii comunale Florești” operează în 12 unități administrativ-teritoriale, cu posibilitatea extinderii activității în alte 6 localități).

În anul 2015, același model instituțional a fost propus pentru regionalizarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare în raionul Cahul.

Raionul Cahul a demarat procesul de regionalizare a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare în anul 2012, prin angajarea unei echipe de experți pentru a constata oportunitatea delegării serviciului și operării la nivel regional.

risk assumed by the regional operator being the non-payment for the services provided by the clients, according to the contractual provisions.

The second institutional element - the service management delegation agreement, is a legal act, which establishes the specific obligations and rights of the administrative-territorial units and the regional operator, regarding the management of the public water supply and sewerage service, investment programs and the achievement of performance levels of delegated services.

Subsequent to the creation of the new operator, the participating administrative-territorial units delegated the management of the water supply and sewerage service for a period of 25 years, by service management delegation agreement.

Through the management delegation agreement, the administrative-territorial units transferred to the operators: a) the exclusive right to provide public water supply and sewerage services within the area of territorial competence of the delegating authority; b) the exclusive right to operate, maintain and manage the delegated goods, as well as the investments regarding the rehabilitation of the existing goods and with the extension of the delegation area.

In a short period of time, the companies have developed, become viable, reaching to provide water supply and sewerage services to other administrative-territorial units (for example the joint stock company “Servicii comunale Florești” operates in 12 administrative-territorial units, with the possibility of extending the activity in other 6 localities).

In 2015, the same institutional model was proposed for the regionalization of the water supply and sewerage service in Cahul district.

Cahul District started the process of regionalization of water supply and sewerage services in 2012, by hiring a team of experts to see the opportunity to delegate the service and operation at the regional level. The optimal solution, in order to obtain the best quality / cost ratio for the water supply and sewerage service in Cahul, Rosu, Manta, Crihana Veche villages, based on the results of the advisability study, is to delegate the management of the service to a single opera-

Soluția optimă, pentru obținerea celui mai bun raport calitate/ cost pentru serviciul de alimentare cu apă și de canalizare în orașul Cahul, satele Roșu, Manta, Crihana Veche, statuat în concluziile studiului de oportunitate, constă în delegarea gestiunii serviciului către un operator unic la nivelul raionului Cahul.

Operatorul regional va fi înființat prin reorganizarea Întreprinderii Municipale „Apă-Canal Cahul” în societate pe acțiuni, urmată de majorarea capitalului social al acesteia prin aporturi de capital ale unităților administrativ-teritoriale Roșu, Crihana Veche și Manta.

Această etapă va fi urmată de încheierea contractului de delegare a gestiunii unică între toate unitățile administrativ-teritoriale și operatorul nou-înființat, prin atribuire directă, în temeiul excepției stipulate în art. 13 alin.(12) din Legea nr. 303 din 13.12.2013.

Modelul instituțional reglementat prin Ghidul privind regionalizarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare

Procesul de regionalizare a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare în cadrul proiectului „Programul de Dezvoltare a Companiilor de Aprovizionare cu Apă și Canalizare” a fost implementat și monitorizat de Ministerul Mediului, ceea ce a permis identificarea lacunelor, care își vor găsi reflectare ulterioară în legislația Republicii Moldova.

Cu referință la modelul instituțional aplicat, au fost identificate mai multe aspecte, care pun în dificultate implementarea cu succes a procesului de regionalizare. Drept urmare, Ministerul Mediului a elaborat Ghidul privind regionalizarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare(7), menit să asiste autoritățile publice locale în procesul de regionalizare; respectiv întărirea capacității autorităților locale de a controla în mod eficient activitatea operatorilor regionali.

Potrivit prevederilor Ghidului, regionalizarea serviciilor de apă și canalizare în Republica Moldova, urmează a fi înfăptuită prin următoarele elemente:

1. **Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară (ADI)**, care, în viziunea legiuitorului nos-

tor at Cahul district level.

The regional operator will be established by reorganizing the Municipal Enterprise “Apa-Canal Cahul” into a joint stock company, followed by increasing its share capital through capital contributions of the administrative-territorial units Rosu, Crihana Veche and Manta.

This stage will be followed by the conclusion of the single management delegation agreement between all the administrative-territorial units and the newly established operator, by direct assignment, based on the exception stipulated in the Art.13 (12) of the Law no. 303 of 13.12.2013.

The institutional model regulated by the Guide on the regionalization of the water supply and sewerage service

The process of regionalization of water supply and sewerage services within the project “Development Program of Water Supply and Sewerage Companies” was implemented and monitored by the Ministry of Environment, which allowed the identification of gaps, which will be further reflected in the legislation of the Republic of Moldova.

With reference to the applied institutional model, several aspects have been identified, which hinder the successful implementation of the regionalization process. As a result, the Ministry of Environment has developed the Guide on the regionalization of the water supply and sewerage service (7), meant to assist local public authorities in the regionalization process; respectively strengthening the capacity of local authorities to effectively control the activity of regional operators.

According to the provisions of the Guide, the regionalization of water and sewerage services in the Republic of Moldova is to be carried out through the following elements:

1. **Intercommunity Development Associations (IDAs)**, which, in the view of our legislator, represents a cooperation structure with legal status, established by associating two or more administrative-territorial units, in order to jointly carry out regional development projects and jointly provide public water supply and sewerage

tru, reprezintă o structură de cooperare cu personalitate juridică, înființată prin asocierea a două sau mai multe unități administrativ-teritoriale, în scopul realizării în comun a unor proiecte de dezvoltare regională și furnizării în comun a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare.

2. Operatorul Regional este o societate comercială cu capital social public, înființată de una sau mai multe unități administrativ-teritoriale, membre ale Asociației de Dezvoltare Intercomunitară, cărui i se atribuie în mod direct contractul de delegare a gestiunii. Conform art. 13 alin. (12) din Legea 303/2013, gestiunea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare poate fi delegată direct, fără licitație publică, operatorilor cu capital social public majoritar (societăți comerciale, întreprinderi municipale și de stat, înființate de autoritățile administrației publice locale sau de organul central de specialitate, după caz, cu capital social al unităților administrativ-teritoriale sau de stat).

3. Contractul de delegare a gestiunii serviciilor. Unitățile administrativ-teritoriale, membre ale Asociației de Dezvoltare Intercomunitară, delegează împreună, prin Asociația de Dezvoltare Intercomunitară, gestiunea serviciilor lor de alimentare cu apă și de canalizare către Operatorul Regional, printr-un contract unic de delegare a gestiunii. Prin contractul de delegare a gestiunii serviciilor, operatorul regional deține dreptul exclusiv de a furniza/ presta serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare în cadrul ariei de competență teritorială a autorității delegante. De asemenea, operatorul preia dreptul exclusiv de a exploata, întreține și administra bunurile delegate, precum și investițiile privind reabilitarea bunurilor existente și cu extinderea ariei delegării.

Elementul de noutate, pe care îl propune modelul instituțional reglementat în Ghid, îl reprezintă Asociația de Dezvoltare Intercomunitară. Autoritățile publice locale înființează Asociația de dezvoltare intercomunitară, aprobă actul constitutiv și statutul, prin care aceasta din urmă este investită să exercite o serie de atribuții, drepturi și obligații, pentru și în numele unităților administrativ-teritoriale membre, în ceea ce privește exclusiv serviciile de alimentare cu apă și de canalizare.

Principalele sarcini ale Asociației de coo-

services.

2. The Regional Operator is a commercial company with public share capital, established by one or more administrative-territorial units, members of the Intercommunity Development Association, to which the management delegation agreement is directly assigned. Pursuant to the Art.13 (12) of Law 303/2013, the management of the water supply and sewerage service may be delegated directly, without open tender, to operators with majority public capital (companies, municipal and state enterprises, established by local public administration authorities or by the specialized central body, as the case may be, with the share capital of the administrative-territorial or state units).

3. Service Management Delegation Agreement. The administrative-territorial units, members of the Intercommunity Development Association, together delegate, through the Intercommunity Development Association, the management of their water supply and sewerage services to the Regional Operator, through a single management delegation agreement. Through the service management delegation agreement, the regional operator has the exclusive right to provide public water supply and sewerage services within the territorial area of competence of the delegating authority. The operator also takes over the exclusive right to operate, maintain and manage the delegated goods, as well as investments in the rehabilitation of existing goods and with the extension of the delegation area.

The novelty element, proposed by the institutional model regulated in the Guide, is the Intercommunity Development Association. The local public authorities establish the Intercommunity Development Association, approve the constitutive act and the articles of association, by which the latter is invested to exercise a series of attributions, rights and obligations, for and on behalf of the member administrative-territorial units, regarding exclusively the services of water supply and sewerage.

The main tasks of the intercommunity cooperation association are: a) elaboration of the common strategy for the development of public

perare intercomunitară sunt: a) elaborarea strategiei comune de dezvoltare a serviciilor publice; b) semnarea și monitorizarea contractului de delegare a gestiunii serviciilor comune; c) controlul asupra politicii tarifare a acestora; d) controlul îndeplinirii clauzelor contractuale de către operatorul regional și a calității satisfacerii interesului general al populației.

Putem spune că Asociația de Dezvoltare Intercomunitară se substituie autorităților publice locale, care sunt membrii săi și care au împuternicit-o, pentru și în numele lor, să exercite atribuțiile și responsabilitățile legate de serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare, precum și drepturi de control al operatorului regional.

Una din sarcinile de bază ale Asociației de Dezvoltare Intercomunitară este tocmai să monitorizeze executarea contractului de delegare a serviciilor și să informeze regulat membrii săi despre aceasta, să urmărească îndeplinirea obligațiilor asumate de operatori (îndeosebi în ceea ce privește realizarea indicatorilor de calitate, executarea lucrărilor încredințate operatorilor și calitatea serviciului furnizat utilizatorilor) și, în conformitate cu prevederile contractuale, să aplice penalitățile contractuale.

Totuși, în ciuda faptului că la nivel internațional acestea și-au demonstrat necesitatea și eficacitatea, în Republica Moldova asociațiile de dezvoltare intercomunitară nu au un cadru legal de reglementare.

Dreptul de asociere al unităților administrative-teritoriale este statuat în art. 14 alin. (2) lit. j) din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, potrivit căruia consiliul local decide, în condițiile legii, asocierea cu alte autorități ale administrației publice locale, inclusiv din străinătate, pentru realizarea unor lucrări și servicii de interes public, pentru promovarea și protejarea intereselor autorităților administrației publice locale, precum și colaborarea cu agenți economici și asociații obștești din țară și din străinătate în scopul realizării unor acțiuni sau lucrări de interes comun. După cum se poate observa, aceste dispoziții au un caracter de principiu, fără a indica forma concretă prin care s-ar fi putut exercita dreptul de asociere la nivel local, național și

servicii; b) signing and monitoring the management delegation agreement; c) control over their tariff policy; d) checking compliance with the contractual clauses of the regional operator and of the quality of satisfying the general interest of the population.

We can say that the Intercommunity Development Association replaces the local public authorities, which are its members and which have empowered it, for and on their behalf, to exercise the attributions and responsibilities related to public water supply and sewerage services, as well as control rights over the regional operator.

One of the basic tasks of the Intercommunity Development Association is to monitor the execution of the service delegation contract and to regularly inform its members about it, to monitor the compliance with the obligations assumed by operators (especially regarding the achievement of quality indicators, execution of works entrusted to operators and the quality of the service provided to users) and, in accordance with the contractual provisions, to apply the contractual penalties.

However, despite the fact that at international level they have demonstrated their necessity and effectiveness, in the Republic of Moldova, Intercommunity Development Associations do not have a legal regulatory framework.

The right of association of the administrative-territorial units is established in the Art. 14 (2) letter j) of the Law on local public administration no. 436 of 28.12.2006, according to which, the local council decides, in accordance with the law, the association with other local public administration authorities, including from abroad, for carrying out works and services of public interest, for promoting and protecting the interests of local public administration authorities, as well as the collaboration with economic agents and public associations from the country and from abroad in order to carry out some actions or works of common interest. As can be seen, these provisions are in principle, without indicating the concrete form in which the right of association could have been exercised at local, national and even international level.

chiar internațional.

Necesitatea reglementării modalităților concrete de exercitare a dreptului de asociere la nivel local și național se impune cu precădere, inclusiv determinarea structurilor asociative ale autorităților locale sau unităților administrativ-teritoriale.

Proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative din 21 ianuarie 2015 (9) reglementează forma juridică de asociere a unităților administrativ-teritoriale în scopul dezvoltării serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, sub forma de Asociații de Dezvoltare Intercomunitară. În acest sens, se propune urgentarea adoptării cadrului legal de reglementare a formelor de asociere a unităților administrativ-teritoriale.

Amintim că asocierea mai multor unități administrativ-teritoriale în scopul de a dezvolta împreună serviciile publice răspunde nevoii de a echilibra nivelul de dezvoltare a unităților administrativ-teritoriale și constituie o aplicare a principiului solidarității ca una dintre valorile fundamentale ale Uniunii Europene cu efecte pozitive asupra utilizatorilor.

Cât privește infrastructura aferentă serviciilor de alimentare cu apă și canalizare (sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare), menționăm că aparțin domeniului public al unităților administrativ-teritoriale. Prin urmare, atât infrastructura existentă la data semnării contractului de delegare a gestiunii, cât și bunurile aferente infrastructurii care rezultă din investiții derulate în perioada executării contractului de delegare sunt bunuri publice care aparțin unităților administrativ-teritoriale și care urmează să fie returnate proprietarului lor la încetarea contractului de delegare.

Politica tarifară va fi îndreptată spre recuperarea completă a costurilor și este aplicată de operatorul regional în conformitate cu reglementările aplicabile emise de Agenția Națională de Reglementare în Energetică, sub controlul și cu aprobarea unității administrativ-teritoriale.

În concluzie, putem menționa că regionalizarea este o bună soluție pentru îmbunătățirea și eficientizarea serviciilor de apă și canalizare, care va depăși fragmentarea actuală excesivă.

The need to regulate the concrete ways of exercising the right of association at local and national level is especially necessary, including the determination of the associative structures of local authorities or administrative-territorial units.

Draft law on amending and supplementing some legislative acts of January 21, 2015(9), regulates the legal form of association of administrative-territorial units in order to develop the water supply and sewerage service, in the form of Intercommunity Development Associations. In this sense, it is proposed to speed up the adoption of the legal framework regulating the forms of association of administrative-territorial units.

As previously reported the association of several administrative-territorial units in order to develop public services together responds to the need to balance the level of development of administrative-territorial units and is an application of the principle of solidarity as one of the fundamental values of the European Union.

Regarding the infrastructure related to water supply and sewerage services (public water supply and sewerage systems), we mention that they belong to the public domain of the administrative-territorial units. Therefore, both the infrastructure existing at the date of signing the management delegation agreement and the infrastructure goods resulting from investments carried out during the execution of the delegation agreement are public goods belonging to the administrative-territorial units to be returned to their owner upon termination of the delegation agreement.

The tariff policy will be aimed at full cost recovery and is applied by the regional operator in accordance with the applicable regulations issued by the National Energy Regulatory Agency, under the control and approval of the administrative-territorial unit.

In conclusion, we can mention that regionalization is a good solution for the improvement and efficiency of water and sewerage services, which will overcome the current excessive fragmentation.

The institutional model regulated by the Guide on the regionalization of the water supply

Modelul instituțional reglementat prin Ghidul privind regionalizarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare și-a demonstrat eficacitatea în România, recunoscută la nivelul Uniunii Europene, drept țara care s-a dezvoltat vertiginos la acest capitol. Rămâne să motivăm necesitatea implementării acestui model instituțional, pentru a fi corect înțeles și aplicat de administrația publică locală, în beneficiul tuturor utilizatorilor.

and sewerage service has demonstrated its effectiveness in Romania, recognized at the level of the European Union, as a country that has developed rapidly in this regard. It remains to motivate the need to implement this institutional model, in order to be correctly understood and applied by the local public administration, for the benefit of all users.

Referințe bibliografice

Bibliographical references

1. Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402-XV din 24.10.2002 // publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 14-17 din 07.02.2003.
2. Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006 // publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 32-35 din 09.03.2007.
3. Lege pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (Programul de Dezvoltare a Serviciilor de Aprovizionare cu Apă Potabilă) nr. 203 din 16.07.2010 // publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 135-137 din 03.08.2010.
4. Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13.12.2013 // publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 60-65 din 14.09.2014.
5. Strategia de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 199 din 20.03.2014 // publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 72-77 din 28.03.2014.
6. „Situția privind aprovizionarea cu apă și canalizarea localităților din republică este alarmantă și în impas” – Raportul de audit în domeniul mediului al Curții de Conturi al Republicii Moldova, Chișinău, 2012 // www.ccrm.md/public/hotariri/ro-H14rap.docx
7. Proiectul Ghidului privind regionalizarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare în Republica Moldova // <http://particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=2541>
8. www.posmediu.ro/upload/pages/Ghid-Regionalizare.doc
9. <http://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/2518/language/ro-RO/Default.aspx>

Despre autor:

Liliana BELECCIU,
doctor în drept, conferențiar universitar,
Catedra „Drept privat”,
Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova,
e-mail: lilianabelecciu@yahoo.com

About author:

Liliana BELECCIU,
PhD, associate professor,
Chair of Private Law,
Academy “Ștefan cel Mare”
of the MIA of the Republic of Moldova
e-mail: lilianabelecciu@yahoo.com